

ški in od katerih sedaj, ko so ti menda bolj osvetljeni in prešinieni s socijalnim duhom, pričakujejo osvoboditve in priznanja splošnih človeških pravic. Toda s te strani zmanj pričakujemo pomoči: če si same ne bomo priborile pravic, jih tudi ne bomo deležne. Res je da so dvignili svoj glas tudi posamezni mošje in to ne najsilabši, temveč najboljši med njimi. Največ uspeha pri tem je imel John Stuart Mill ki se mu je posrečilo s svojim delom »Podvrženost žene« dokazati svetu krivični ženski položaj in zainteresirati ves kulturni svet za to vprašanje. Tako se je začelo žensko gibanje, ki se je javljalo sicer že mnogo prej v bolj znatnih poskusih, a je sedaj zavzeło določeno smer in večji obseg. Svoje težišče ima v socijalno-gospodarskem razvoju. Možnost zakona nastane samo v današnjih razmerah, ampak v današnji dobi soloh čimdalje manjša saj je žensk vedno več kot moških in poleg tega je zakon dandanes luksus, ki si ga uradniški in delavski sloji ne morejo privoščiti, ne da bi pronašli duševno in telesno. **Te razmere na silijo žensko, da svojo izobrazbo poglubi ožroma da se poteza za ono, ki so je deležni moški in si s tem pridobi tudi pravico do služb, ki so jih doslej zavzemali skoro izključno le moški.** Ravnokar smo prestali dobo, kjer je ženska pred vsem svetom dokazala svojo zmožnost kot vredna zastopnica meškega. V družini je sitaino nadomeščala očeta, gospodarja; poznam na kmetih družine ki so si naravnost opomogle pod spretnim vodstvom žene - gospodinjice. Istotako se je žena odlikovala med vojno ko ji je bila dana prilika v vseh službah: kot uradnica za najbolj odgovornim stališčem kot zdravnica itd.: da mnogokdaj se je izkazala celo kot čimlak s puško v roki (Srbkinje). A sedaj ko postaja konkurenčni boj za eksistenco čimdalje trši, hoče moški kot gospodar položaja, izrinuti žensko še od tam kjer si je s hudim naporom že utrdila svoje stališče. Zato je skrajni čas da tudi pri nas žena stoji na plin če hoče, da se ji zapro vsa vrata razum v zakon — in v prostitucijo. Le enakopravnost žene z možem more uresničiti nieno najvišje zvanje k vzgoji močnega, brdočnosti veselega rodu.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f IV. pokrajinski zbor F. S. za Slovenijo se je vršil na binkoštni ponedeljek v Ljubljani. Priliteo je 18 delegatov, od katerih so bili nekateri poverjeni z dvema glasovoma Prvič so bile zastopane na zboru tudi učiteljske P. F. S. Šest delegatov je zastopalo učiteljske podr. F. S. in sicer: tov. V. Pirnat CXLI. P. F. S. pri okr. učit. društvu v Novem mestu (65 članov); tov. Mrovlje CLII. P. F. S. za kočevski okraj (98 članov iz cele Slovenije včlanjenih radi nameravanega skupnega izleta); tov. Janežič CLII. P. F. S. za Kamniški okraj (34 članov); tov. Vittori CLIX. P. F. S. v Ormožu (20 članov — v razvoju); tov. Špuro CLIII. P. F. S. za Šmarje-Rogatec (16 članov šele pričeli); tov. Maver, učit. podr. F. S. za Konjice z 11 člani.

Zbor je otvoril pokrajinski poverjenik F. S. Viktor Maček. Razven delega-

to je bil prisoten še predsednik U. O. F. S. prof. Vladimir Lapajne.

Iz izčrpnega poročila pokrajinskega poverjenika smo razvideli veliko in smotreno delo Upravnega odbora F. S. in pokraj. poverjeništvu. Pri pokr. pov. F. S. za Slovenijo je dosedaj včlanjenih 26 dilaških P. F. S. ter 9 učiteljskih P. F. S. z okroglo 1700 člani, od katerih jih bo ca 600 letos potovalo. Ustanavljajo se pa vedno nove učiteljske P. F. S. tako da bo število podružnic in članov iz 35 oziroma 1700 gotovo še precej naraslo.

Dohodkov je imelo pokr. poverjeništvu 10.708,35 Din, stroškov 5689 Din, čisteza mu ostane 5019,35 Din. Z dohodki mora pokr. pov. vzdrževati ali vsaj prispevati k vzdrževanju Svratšt ozir. Kolonij F. S. V ta namen mora vsaka podružnica ob nastanku plačati kot ustanovni fond pokr. poverjeništvu 100 Din. Če tega takoi ne zmore, plača pozneje in je dotlej dolžnica pokr. poverjeništvu F. S.

Poročila delegatov so bila zelo zanimiva. Vse P. F. S. so zelo delavne. Tako bo n. pr. celjska P. F. S. postavila v Kocbekovi koči Kolonijo F. S. in jo sama vzdrževala. V Mariboru so nabrali največ dobrotvorov Ljubljani ustanove ob Bohinjskem jezeru kolonijo F. S. Pokrajinsko pov. prispeva za enkrat 3000 Din ostalo po plačilih zmožnosti. Pozivljajo se podružnice, da si kumijo tam nastelje, ki bodo stale menda 250 Din. Novomeška učit. P. F. S. postavi letos moško in žensko Svratšče, drugo leto pa oskrbi kolonijo na Gorjancih. Kočevski Mrovlje pa napravijo skupen ferijalni izlet po državi. Dobrotvorov je v Sloveniji po deželih 330, po mestih 150, skupaj 480, mnogo mnogo premalo za gostoljubne Slovence. No, drugo leto bo že bolje, poskrbeti mora za to v prvi vrsti učiteljstvo.

Zastopniki učit. P. F. S. so imeli kratko skupno sejo kjer so sklenili, da se skleno pr. pravljalnega odbora učit. F. S. ki je imel sejo 25. februarja t. l. in določi ljublj. učit. podr. F. S. kot nekako središče učit. podružnic F. S. ovrže dotlej, da se ustanovi v Ljubljani pokr. poverjeništvu učit. F. S. V odsek za osnivanje in nadziranje učit. podružnic F. S. v Sloveniji kot tudi za pobudo v pristop v F. S. v ostalih delih države so bili izvoljeni tovariši: Pirnat iz Novega mesta, Mrovlje iz Vel. Lašče in Janežič iz Kamnika.

Tovariši in tovarišice ki se navdušujete za krasno idejo F. S., ustanavljajte pri vseh okr. učit. društvih podružnice F. S. in se obračajte po informacije na predsednika svoj imenovanega odseka: Viktor Pirnata v Novem mestu. Prosi se samo znamko za odgovor. Ta odbor je v veljavi do IV. kongresa F. S. v letu 1924, ker je bil zbor mnenja, naj se letos še ne cepi ferijalnih vrst. Tudi se ne bodo ustanovila posebna pokr. pov. učit. F. S. Bolj določno se bo stvar določila mogoče že na letošnjem III kongresu F. S. ki bo v Beogradu 17. in 18. julija če ne na gotovo prihodnje leto, ko bo učiteljstvo v F. S. že skoro prevladovalo.

Za skupen in enoten nastop na III. kongresu F. S. so se določile smernice v odbor za tvorjenje programa ter preme-

no pravil na so bili izvoljeni: predsednik U. O. F. S. prof. V. Lapajne, pokr. pov. V. Maček, učitelj V. Pirnat ter Pirc. P. zovane so vse P. F. S. da vpošljejo svoje izpreminjvalne predloge (učiteljske glede pravil!) do 20. junija na pokr. pov. F. S. v Ljubljani.

Na kongres pošlje vsaka podružnica F. S. svojega delegata, kateremu krije vozne stroške. Prelirana se vrši za časa kongresa na račun Glavnega Poverjeništvu F. S. Drugo leto se bo to izboljšalo in delo olajšalo. To bo stvar letošnjega kongresa, za katerega se delajo velike priprave.

Revizija je našla vse v najlepšem redu in zato se je dal pokrajinskemu poverjeništvu absolutorij ter se mu je izrekla zahvala.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za pokrajinskega poverjenika F. S. za Slovenijo za šolsko dobo 1923/24, dosedanj pokr. poverjenik Viktor Maček, ki je gotovo najvnetejši delavec na polju F. S. za njegovega namestnika pa je bil imenovan tovariš Viktor Pirnat.

Ko se je določilo še revizorje: tovariša Mrovljeta ter dva dijaka, se je preselilo na slučajnosti. Tu se je med drugim določilo:

1. Da bo pokr. pov. F. S. odgovarjalo svojem namenu, plača vsaka podr. F. S. v pokr. fond od vsake prireditve, ki jo priredi v prid F. S. (gledališke predstave, akademije, zabavnega večera) 10% čisteza dohodka. Ako na priredi P. F. S. cvetlični dan odšteje pokr. pov. F. S. 25%.

Mogoče se bo to zdelo komu čudno. Pa premislimo: Podružnice F. S. priredijo predstave cvetlične dneve itd. z namenom da si s čistim debičkom postavijo Svratšče je vzdržujejo, si oskrbe kolonije itd. Čisto jasno da rabijo denar. Rabi ga pa tudi pokr. pov. ki naj prvo prispeva za ustanovitev kolonij F. S. ali za njihovo vzdrževanje oskrbuje naj Svratšča F. S. in to s čim? Vsa samo nima premoženja. Zato se je zdel ta sklep vsem umesten. Izvzeta od pokrajinskega davka je le članarina podr. F. S. ki ostane podružnicam cela.

Na razna vrašanja novomeškega delegata tov. Pirnata je pokr. pov. odgovarjal in dal pojasnila. Ker so važna za vse učiteljstvo ki je že včlanjeno v F. S. ali pa ki se še včlani, evo malo poročila:

Učitelji-ferijalci bomo potovali letos kot dijaki na »Djačko legitimacijo«, kjer nam je že zagotovljena ¼ vožnja po državnih železnicah. Legitimacije se že tiskajo in pridejo do srede junija na učit. P. F. S. Potovati jas bo moralo letos še po pet skupaj za mani se za letos ni dalo doseči dovoljenja: drugače bo naslednje leto: če že ne bo pravica ¼ vožnje dana posameznikom bo na gotovo po dvema, kar je zelo praktično. V »Djačko legitimacijo« prilepote sliko, ki jo z žigom potrdi šolsko vodstvo in vaša podr. F. S., istotako vam potrdi šolski živ. vstavljene objave, kamor si vi napišete prvo (drž. žel.) vašega potovanja in se tako vozite s 75% popusta.

Glede voznih olajšav pri privatnih železnicah in paroplovnih družbah bo vse natisneno v »Ponisu ferijalnih olajšic«, ki ga mora imeti vsak potujoči ferijalec.

izpremeni breme v prijetnost za učitelja in za otroka?

Toda baš to hoče Podmladek Rdečega križa doseči! Nudi mu k temu priliko, dobri učitelji saj prebreds s tem marsikatero enoličnosti dolgega šolskega dne ter prinese skozi šolska okna — četudi majhna — več svetlobe in življenja v mračne prostore. Prepričan sem, da prinese. Prepričan sem: zakaj v veliki armadi usmiljenja sodeluješ ter izkušaj svet tesneje združiti ne pa graditi barikad za bodoče boje, zato pomore ta zavest tudi tebi v malosrčnih trenutkih. Pomni, da je Podmladek Rdečega križa tvoji da si to ti sam pod drugim imenom. Tvoji impulzi in tvoje želje se v njem kristaljujejo v konkretnem delovanju, v skupnem življenju in v medsebojni pomoči po vsem svetu.

Vzemimo zdaj drugi ugovor profi novodobnemu načinu šolskega dela — pomanjkanje sredstev. Tudi tu vam pomaga mesečnik Podmadka Rdečega križa. Ta pripomoček je največje vrednosti, učitelji ga sestavljajo za učitelje. Oni, ki ga izdajajo, poznajo vaše probleme. Če kdo vedo oni kaj uzaja otroškim očem in nagnjenjem, njih volji in nagibom. Brez skrbi lahko daš mesečnik v otroške roke. Noben kunčjski madež, nobeno samoljubje ne onečašča njegovih strani:

ker bo to edino veljavna legitimacija F. S. na potovanju. Ponis bo vseboval tudi vse druge ugodnosti. Stane 5 Din ter ga je treba naročiti in naprej plačati pri Glavnem Pov. F. S. v Beogradu. II. beograjska gimnazija ker se bo tiskalo le naprej naročeno in plačano število komadov. Prvotno je bil od Gl. Pov. določen za to termin do 1. junija, unam pa, da bo Glav. Pov. dobrohotno počakalo ker je učiteljstvo težje tozadevno informirati kot na dilaštvo, ki je vse na istem zavodu. Toraj tovariši, tu so informacije, zdati delajte!

Za učiteljstvo meščanskih in višje organiziranih osnovnih šol bo tudi važno, da lahko včlanijo v F. S. učence meščanskih šol ter učence ljudskešolskih razredov ki odgovarjajo meščanski šoli.

S klucem »Na svidenje v Beogradu« se je krasno uspeši zbor razšel. Ferijalno učiteljstvo na ključ svojim tovarišem in tovarišicam »Na svidenje v Fer. Savezu!« Pa še letos!

—f Počitniški izlet. Vse tovariše in tovarišice, ki so se priglasili za počitniški izlet in so člani naše podružnice F. S. (za kočevski okraj) prosim, da mi do 15. junija pošljete svoje fotografije in znesek 10 Din (deset Din) za »Ponis fer. olajšice«, »Almanah« in »Djačko legitimacijo«. Člani-ce P. F. S. za kočevski okraj, ki so poslali 20 Din so plačali pristopnino 10 Din (meseca aprila) in društveno članarino mesečno a 2 Din za mesec: april, maj, junij, julij, avgust (do začetka šol. l. 1923/24), 17. in 18. julija se vrši kongres F. S. ki je obvezen za delegate vseh P. F. S. v Beogradu. Tega kongresa oz. izleta se lahko udeleže vsi člani-ce F. S. Da lahko preskrbimo stanovanje in hrano prosim, da naj se mi javijo vsi člani-ce naše P. F. S. ki se udeleže potovanja v Beograd že meseca julija. Prvotno nameravani počitniški izlet meseca avgusta po Dalmaciji in v Beograd se seveda vseeno vrši: samo prosim, da se oni tovariši-ce, ki so se priglasili za izlet po Dalmaciji, udeleže samo kongresa oziroma izleta meseca julija v Beograd, da mi to sporoče radi evidence. Torej ugodnost za one ki bi potovali samo v smeri Beograd, Pevski zbor je padel v vodo: v avgustu bomo potovali brez vsakega sredca, kar ne vpliva mnogo na finance.

—f Četrtnska vožnja čl. učit. F. S. ugodna. Vse podrobnosti o izletu v avgustu v kratkem slede. — S. M., Velike Lašče.

—f Vsem članom-icam 152 učit. P. F. S. za kočevski okraj! Opozorjam na dopis: Počitniški izlet. Fotografije znesek itd. pošljite do 15. junija: ravnotako tudi prijavo za kongres F. S. v Beograd in odnosno tudi odjavo od počitniškega izleta v avgustu itd. — Prosim točnosti glede roka in drugih obveznosti! — Za odbor: S. M., t. č. pov. Vel. Lašče.

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

—f Razstava obrtno - nadaljevalne šole pri D. M. v Polju je prav lepo uspešna. V okusno okrašeni šolski sobi so bile razstavljene risbe različnih obrtov ter tudi prostoročne risbe. Iz razstavljenih risb je bilo opaziti viden napredek gojencev ter veselje do dela. Vse risbe so

brez pristranske propagande je. Zaman iščeš v njegovih vrstah trpkih besed.

Če bi usmiljeni Samaritan, kakor ga slika Rembrandt, šel mimo, vodeč ob sebi potrpežljivega konja, ki nosi onemogli život razbojniške žrtve, ali ne bi kot učitelj pograbil te prilike, prišel za zvonec ter zaklical: »Otroci, nekdo gre mimo ki ga morate vsi videti in spoznati! Hitite k oknom, vratom ter poelejte!« In kaj, če bi se kar ustavljal pri vas? Če bi se ti sam ponujal kot glasnik in dober sel? Ali ne porečeš, da so se učni pripomočki šolskih prostorov znatno povečali?

Baš to hoče Podmladek Rdečega križa. V vaši občini, v vaši deželi, v vseh deželah naletava ob cesti na blodeče ljudi ki se jim hoče usmiljenja in ljubezni. Otrokom prinaša novico, da lahko sami nadaljujejo njegovo delo noseč srečo vsakemu, zakaj bolje je, ako se uče kako naj vrše dobra dela in kako jih naj vrše skupaj, ko na slepo hoditi na samotnih potih ter delati napake in nerodnosti. Čitajte mesečnik, poslušajte se Rdečega križa kot sredstva da uvajate novo vzgojo v šolsko življenje, in našli boste da se trud izplača.

(Dalje prihodnjč.)

včasih gledati v svet! Ali more najti potrebnih pripomočkov, da bi se v resnici udeleževala v družbi ki jo nanjo tako trdno veže življenje?

Tretjič nam nedostaje še določenega načrta. Učitelje poučujemo danes o vzgojnih načelih o vzgojnih metodah, o zgodovini vzgoje nato pa jih pošljemo na kako šolo; a niti poizkusili nismo, da bi jim pokazali tudi socialne (družabne) prilike v šolski okolici, ki vendar tvorijo pravo življenje šolskih otrok ter nudijo pravi program ki se mora šola nanj že zaradi družbe ozirati.

Ako torej Podmladek Rdečega križa potrka na vrata šolskega poslojja ter prosi, da mu jih odpró, ali se smeš čuditi, ako mu tako-le odgovoré: »Preveč smo zaposleni ne moremo priložiti svojemu programu še kake točke. Nimamo časa da bi orali to ledino, tudi ne smemo popustiti, da bi se tuja organizacija na kakršenkoli način vmešavala v šolsko življenje.«

Toda Podmladek Rdečega križa se ne da tako hitro odpraviti! Predobro ve, da ne nalaga učitelju novih bremen ako se vrine v šolsko življenje, nasprotno, olajšati hoče bremena.

Vzemimo po redu vse vzgojne težave, ki nam jih je premagati, če uvajamo novodobne vzgojne metode! Prva točka je da mora učitelj delovati ob težjih za-

litevah, nego če se naslanja na otroški spomin ter poučuje po starem načinu. Kaj pa če pomaga vsak mesec učitelju mesečnik, ki že sam prinaša otrokom nasvetov in prave pomoči, tako da je treba učitelju le dopolnjevati? Ali ne bo učitelju naloge prej zmanjšal nego povečal? Ali ne bo učitelja genilo sočuvstvo vanje zunanega sveta, ki uvažuje njegov delež v svetovnem delu in ki se zopet ozira na njega da bi sodeloval?

Vzemimo le da prinaša ta mesečnik srečo v šolske prostore; srečo, da si pridobivamo vsak mesec več prijateljev, srečo da v nečem vsi sodelujemo, srečo, da pomagamo stari maki »Zemlji«, da se pobriža za tega ali za onega izpubljenega otroka. Vzeml, da ta sreča prevzame tudi nemirnega otroškega duha k slabemu nagnjenega, a zdaj vsega zavzetega da po velikih svetovnih dogodkih sokrmari staro ladjo naše civilizacije po najbolj razburkanem morju, ki se je kdaj navalilo nanjo ali ne bo tak učenec podpiral trudnega učitelja, da se

* Ameriški Podmladek Rdečega križa izdaja izvrstno urejeni mesečnik »Junior Red Cross News« pod geslom »Iserve« (služim), ki prinaša iz vsega sveta zanimive podatke o tem mladinskem gibanju.